

מחברת קידושין - ג

מסכת קידושין פרק ג

(נח,ב) משנה: האומר לחבירו: "צא וקדש לי אשה פלונית", והלך וקדשה לעצמו, מקודשת לשני. וכן האומר לאשה: "הרי את מקודשת לי לאחר שלשים יום", ובא אחר וקידשה בתוך שלשים יום, מקודשת לשני - בת ישראל לכהן, תאכל בתרומה; "מעכשיו ולאחר שלשים יום", ובא אחר וקידשה בתוך שלשים יום, מקודשת ואינה מקודשת - בת ישראל לכהן, או בת כהן לישראל, לא תאכל בתרומה

גמרא: האומר לחבירו: "צא וקדש לי אשה פלונית", והלך וקדשה לעצמו, מקודשת לשני - תנא: מה שעשה עשוי, אלא שנהג בו מנהג רמאות. ותנא דידן, "הלך" נמי דקתני - "הלך ברמאות"

מאי שנא הכא, דקתני "האומר לחבירו", (נט,א) ומאי שנא התם, דקתני: "האומר לשלוחו"? <הכא רבותא קמשמע לן, והתם רבותא קמשמע לן - הכא רבותא קמשמע לן - דאי תנא "שלוחו", הוה אמינא: שלוחו הוא דהוי רמאי, דסמכה דעתיה - סבר: עבד לי שליחותי - אבל חבירו, דלא סמכה דעתיה, אימא: לא ליהוי רמאי; התם רבותא קמשמע לן - דאי תנא "האומר לחבירו", הוה אמינא: חבירו הוא, דכי קדשה במקום אחר אינה מקודשת, דסבר: לא טרח - אבל שלוחו, דטרח, אימא: מראה מקום הוא לו - קמשמע לן!

רבין חסידא אזיל לקדושי ליה איתתא לבריה. קידשה לנפשיה { והתניא: מה שעשה עשוי, אלא שנהג בו מנהג רמאות?! <לא יהבוה ניהליה! { איבעי ליה לאודועי! <סבר: אדהכי והכי, אתא איניש אחרינא מקדש לה

רבה בר בר חנה יהיב ליה זוזי לרב. אמר: זבנה ניהלי להאי ארעא! אזל זבנה לנפשיה { והתניא: מה שעשה עשוי, אלא שנהג בו מנהג רמאות?! <באגא דאלימי הוה ליה - לרב נהגי ביה כבוד - לרבה בר בר חנה לא נהגי ביה כבוד { איבעי ליה לאודועי! <סבר: אדהכי והכי, אתא איניש אחרינא זבין לה!

רב גידל הוה מהפיך בההיא ארעא. אזל רבי אבא, זבנה. אזל רב גידל, קבליה לרבי זירא. אזל רבי זירא וקבליה לרב יצחק נפחא. אמר ליה: המתן עד שיעלה אצלנו לרגל. כי סליק, אשכחיה. אמר ליה: עני מהפך בחררה, ובא אחר ונטלה הימנו, מאי? - אמר ליה: נקרא רשע! - ואלא מר, מאי טעמא עבד הכי?! אמר ליה: לא הוה ידענא! - השתא נמי, ניתבה ניהליה מר! - אמר ליה: זבוני לא

מחברת קידושין - ג

מזבנינא לה, דארעא קמייתא היא, ולא מסמנא מילתא! אי בעי, במתנה נישקליה! : רב גידל לא נחית לה, דכתיב: (משלי טו) "ושונא מתנות יחיה"; רבי אבא לא נחית לה, משום דהפיך בה רב גידל. לא מר נחית לה ולא מר נחית לה, ומיתקריא "ארעא דרבנן"

וכן האומר לאשה: "הרי את מקודשת לי לאחר שלשים יום", ובא אחר וקידשה בתוך שלשים יום, מקודשת לשני -- לא בא אחר וקידשה בתוך שלשים, מהו? <רב ושמואל דאמרי תרוייהו: מקודשת, ואף על פי שנתאכלו המעות; מאי טעמא? >הני זוזי לא למלוה דמו, ולא לפקדון דמו – לפקדון לא דמו - פקדון ברשותא דמרא קא מתאכלי, והני ברשותא דידה קא מתאכלי; למלוה נמי לא דמו - מלוה להוצאה ניתנה - הני בתורת קידושין יהבינהו ניהלה!

לא בא אחר וקידשה, וחזרה בה, מהו? <ר' יוחנן אמר: חוזרת - אתי דיבור ומבטל דיבור. ריש לקיש אמר: אינה חוזרת - לא אתי דיבור ומבטל דיבור

{ איתיביה ר' יוחנן לריש לקיש: ביטל - אם עד שלא תרם ביטל, אין תרומתו תרומה – והא הכא, דדיבור ודיבור הוא, וקאתי דיבור ומבטל דיבור! >שאני נתינת מעות ליד אשה, דכי מעשה דמו, ולא אתי דיבור ומבטל מעשה

{ איתיביה: השולח גט לאשתו, והגיע בשליח, או ששלח אחריו שליח, ואמר לו: גט שנתתי לך, בטל הוא! - הרי זה בטל! – והא נתינת גט ליד שליח, דכי נתינת מעות ליד אשה דמי, וקתני: הרי זה בטל! >התם נמי, כל כמה דלא מטא גיטא לידה, דיבור ודיבור הוא - אתי דיבור ומבטל דיבור

{ איתיביה ריש לקיש לר' יוחנן: כל הכלים יורדין לידי טומאתן במחשבה, ואין עולים מידי טומאתן אלא בשינוי מעשה - (נט, ב) מעשה מוציא מיד מעשה ומיד מחשבה - מחשבה אין מוציאה, לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה ~ בשלמא מיד מעשה לא מפקה, דלא אתי דיבור ומבטל מעשה, אלא מיד מחשבה, מיהא, תפיק! >שאני מחשבה דטומאה, דכי מעשה דמי! וכדרב פפא, דרב פפא רמי: כתיב: (ויקרא יא) "כי יתן", וקרינן "כי יותן" - הא כיצד? - "כי יותן" דומיא ד"כי יתן" - מה "יותן", דניחא ליה - אף "יותן", דניחא

ליה

רב זביד מתני להא שמעתתא אהא : וכן היא שנתנה רשות לשלוחה לקדשה, והלכה היא וקדשה את עצמה. אם שלה קדמו, קידושה קידושין, ואם של שלוחה קדמו, אין קידושה קידושין. לא קדשה את עצמה, וחזרה בה, מהו? **רבי יוחנן** אמר : חוזרת, **וריש לקיש** אמר : אינה חוזרת -- **ר' יוחנן** אמר : חוזרת - אתי דיבור ומבטל דיבור ; **ריש לקיש** אמר : אינה חוזרת - לא אתי דיבור ומבטל דיבור

{ איתיביה **רבי יוחנן לריש לקיש** : ביטל, אם עד שלא תרם ביטל, אין תרומתו תרומה <אמר **רבא** : הכא במאי עסקינן? כגון שקדם בעל הבית ותרם את כריו, דהוה ליה מעשה

{ איתיביה **ריש לקיש** : כל הכלים יורדים לידי טומאתן במחשבה, ואין עולין מטומאתן אלא בשינוי מעשה - מעשה מוציא מיד מעשה ומיד מחשבה - מחשבה אינה מוציאה, לא מיד מעשה ולא מיד מחשבה ~בשלמא מיד מעשה לא מפקה - לא אתי דיבור ומבטל מעשה - אלא מיד מחשבה, מיהא, תפיק!! <אמר ליה : שאני מחשבה דטומאה, דכי מעשה דמי! וכדרב פפא, **דרב פפא** רמי : כתיב "כי יתן" וקרינן "כי יותן" - הא כיצד? - "כי יותן" דומיא ד"יתן" - מה "יתן", דניחא ליה - אף "יותן" נמי דניחא ליה

{ איתיביה **רבי יוחנן לריש לקיש** : השולח גט לאשתו, והגיע בשליח, או ששלח אחריו שליח, ואמר לו : "גט שנתתי לך, בטל הוא!" - הרי זה בטל - תיובתא דריש לקיש - תיובתא!

והילכתא כוותיה דר' יוחנן, ואפילו בקמייתא. ואף על גב דאיכא למימר : שאני נתינת מעות ליד אשה, דכמעשה דמי - אפילו הכי, אתי דיבור ומבטל דיבור

{ קשיא הילכתא אהילכתא - אמרת : הילכתא כרבי יוחנן, וקיימא לן : הילכתא כרב נחמן. דאיבעיא להו : מהו שיחזור ויגרש בו? **רב נחמן** אמר : חוזר ומגרש בו. **רב ששת** אמר : אינו חוזר ומגרש בו. וקיימא לן : הילכתא כותיה דרב נחמן! <נהי דבטליה מתורת שליח, מתורת גט לא בטליה

וכן האומר לאשה : "הרי את מקודשת לי לאחר שלשים יום", ובא אחר וקידשה בתוך שלשים יום¹, מקודשת לשני -- אמר **רב** :

1 כדאי לחזור כאן על תיבות אלו, מפני שהן מן הענין

מחברת קידושין - ג

מקודשת לשני לעולם. **ושמואל** אמר: מקודשת לשני עד שלשים יום - לאחר שלשים יום פקעי קידושי שני, וגמרי קידושי ראשון

יתיב **רב חסדא** וקא קשיא ליה: **זי** קידושי שני, במאי פקעי?! <אמר ליה **רב יוסף**: מר, ארישא מתני לה, וקשיא ליה - **רב יהודה**, אסיפא מתני לה, ולא קשיא ליה: "**מעכשין** ולאחר שלשים יום", ובא אחר וקידשה בתוך שלשים יום, מקודשת ואינה מקודשת - אמר **רב**: מקודשת ואינה מקודשת לעולם. **ושמואל** אמר: מקודשת ואינה מקודשת אלא עד שלשים יום - לאחר שלשים, פקעי קידושי שני, וגמרי קידושי ראשון - לרב מספקא ליה, אי תנאה הואי, אי חזרה הואי; לשמואל פשיטא ליה דתנאה הואי. ובפלוגתא דהני תנאי, דתניא: "מהיום ולאחר מיתה" - גט ואינו גט, דברי **חכמים**. **רבי** אומר: כזה גט {ונימא רב: "הלכה כרבנן", ונימא שמואל: "הלכה כרבי"!!} <צריכא! דאילו אמר רב "הלכה כרבנן", הוה אמינא: התם, דלרחוקה קאתי - אבל הכא, דלקרובה קאתי, אימא: מודה ליה לשמואל דתנאה הואי; ואי אמר שמואל "הלכה כרבי", הוה אמינא: התם הוא, דאין גט לאחר מיתה - אבל הכא, דיש קידושין לאחר שלשים, אימא: מודי ליה לרב - צריכא!

אמר **אביי**: ולטעמיה דרב, בא אחד ואמר לה: "הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר שלשים יום", ובא אחר ואמר לה: "הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר **עשרים** יום", (**ס, א**) ובא אחר ואמר לה: "הרי את מקודשת לי מעכשיו ולאחר **עשרה** ימים", מראשון ומאחרון צריכה גט - מאמצעי אינה צריכה גט - מה נפשך - אי תנאה הואי, דקמא קידושי, דהנך לאו קידושי; אי חזרה הואי, דבתרא קידושי, דהנך לאו קידושי {פשיטא! <מהו דתימא? האי לישנא משמע תנאה ומשמע חזרה, ותיבעי גיטא מכל חד וחד - קמשמע לן

עולא אמר **רבי יוחנן**: אפילו מאה תופסין בה. וכן אמר **ר' אסי** אמר **רבי יוחנן**: אפילו מאה תופסין בה. אמר ליה **רב משרשיא בריה דרב אמי לר' אסי**: אסברה לך טעמא דרבי יוחנן: שוו נפשיה כי שרגא דליבני, דכל חד וחד, רוחא לחבריה שבק

{מתיב **רב חנינא**: "מהיום ולאחר מיתה", גט ואינו גט, ואם מת, חולצת ולא מתייבמת ~ בשלמא לרב - מסייעא ליה; לשמואל נמי - הא מני? רבנן היא, ואנן דאמרי כרבי; אלא לר' יוחנן, דאמר שיורא הוי - כל גיטא דמשייר בה, ולא כלום הוא! - יבומי מייבם!! <אמר **רבא**: גט להוציא, ומיתה להוציא - מה ששייר גט, גמרתו מיתה! }

מחברת קידושין - ג

אמר ליה **אביי**: מי דמי?! גט מוציאה מרשות יבם - מיתה מכנסה לרשות יבם! <אלא אמר **אביי**: התם, טעמא מאי? גזירה משום "מהיום אם מתי הרי זה גט"! > ונגזור "מהיום אם מתי" דתחלוץ, אטו "מהיום ולאחר מיתה"?! <אם אתה אומר: "חולצת" - מתייבמת! > {הכא נמי, אם אתה אומר: "חולצת" - מתייבמת! <תתייבם, ואין בכך כלום! חששא דרבנן הוא!

משנה: האומר לאשה: "הרי את מקודשת לי על מנת שאתן לך מאתים זוז" - הרי זו מקודשת, והוא יתן; "על מנת שאתן לך מכאן ועד שלשים יום" - נתן לה בתוך שלשים, מקודשת; ואם לאו, אינה מקודשת; "על מנת שיש לי מאתים זוז" - הרי זו מקודשת, ויש לו; "על מנת שאראך מאתים זוז" - הרי זו מקודשת, ויראה לה. ואם הראה על השלחן, אינה מקודשת

גמרא: איתמר: **רב הונא** אמר: והוא יתן. **רב יהודה** אמר: לכשיתן -- **רב הונא** אמר: והוא יתן - תנאה הוי - מקיים תנאה ואזיל; **רב יהודה** אמר: לכשיתן - לכי יהיב, הוו קידושי - השתא, מיהא, לא הוו קידושי

מאי בינייהו? <איכא בינייהו שפשטה ידה וקבלה קידושין מאחר - לרב הונא, לא הוו קידושי; לרב יהודה, הוו קידושי

ותנן נמי גבי גיטין כי האי גוונא: האומר לאשה: "הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים זוז", הרי זו מגורשת, והיא תתן - איתמר: **רב הונא** אמר: והיא תתן. **רב יהודה** אמר: לכשתתן -- **רב הונא** אמר: והיא תתן - תנאה הוי - מקיימא תנאה ואזלה; **רב יהודה** אמר: לכשתתן - לכי יהיבה ליה, הוא דהוי גט - השתא, מיהא, לא הוי גט

(סב): מאי בינייהו? <איכא בינייהו שנתקרע הגט, או שאבד - לרב הונא, הוי גט; לרב יהודה לא הוי גט. וצריכא, דאי אשמעינן גבי קידושין - בהא קאמר רב הונא, משום דלקרובה קאתי - אבל גירושין, דלרחקה קאתי, אימא: מודי ליה לרב יהודה; ואי איתמר בהך - בהך קאמר רב הונא, משום דאיהו לא כסיף ליה למתבעה - אבל הכא, דאיהי כסיפא לה למיתבעיה, אימא: מודי ליה לרב יהודה - צריכא!

{מיתיבי: "הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים זוז" - אף על פי שנתקרע הגט או שאבד, הרי זו מגורשת, לאחר לא תנשא עד

מחברת קידושין - ג

שתתן } { ועוד תניא : אמר לה : "הרי זה גיטך על מנת שתתני לי מאתים זוז", ומת - נתנה, אין זקוקה ליבם ; לא נתנה, זקוקה ליבם. **רבן שמעון בן גמליאל** אומר : נותנת לאחיו או לאביו או לאחד מן הקרובים - עד כאן לא פליגי, אלא דמר סבר : "לי" - ולא ליורשיי ; ומר סבר : אפילו ליורשיי - דכולי עלמא, מיהא, תנאה הוי - תיובתא דרב יהודה ! <אמר לך רב יהודה : הא מני? רבי היא! דאמר **רב הונא** : אמר **רבי** : כל האומר "על מנת" כאומר "מעכשיו" דמי. ופליגי רבנן עליה. ואנא דאמרי כרבנן!

גופא : אמר **רב הונא** : אמר **רבי** : כל האומר "על מנת" כאומר "מעכשיו" דמי. אמר **רבי זירא** : כי הוינן בבבל, הוה אמרינן : הא דאמר רב הונא אמר רבי : כל האומר "על מנת" כאומר "מעכשיו" דמי, פליגי רבנן עליה. כי סלקי להתם, אשכחיה ל**רבי אסי** דיתיב וקאמר לה משמיה **דרבי יוחנן** : הכל מודים באומר "על מנת" כאומר "מעכשיו" דמי - לא נחלקו אלא "מהיום ולאחר מיתה" ~והתניא : "מהיום ולאחר מיתה", גט ואינו גט, דברי **חכמים**. **רבי** אומר : כזה גט { ולרב יהודה, דאמר ב"על מנת" נמי פליגי - אדמיפלגי ב"מהיום ולאחר מיתה", ניפלגי ב"על מנת"!! <להודיעך כח דרבי, ד"מהיום ולאחר מיתה" נמי, הרי זה גט! { וניפלגי ב"על מנת" להודיעך כח דרבנן!! <כח דהיתירא עדיף!

"על מנת שאתן לך מכאן ועד שלשים יום" - נתן לה בתוך שלשים, מקודשת ; ואם לאו, אינה מקודשת -- { פשיטא! <מהו דתימא? לאו תנאה הוא, ולזרוזיה קאמר - קמשמע לן

"על מנת שיש לי מאתים זוז" - הרי זו מקודשת, ויש לו -- { וניחוש שמא יש לו?! ~ועוד, תניא : חיישינן שמא יש לו! <לא קשיא - הא בקידושי ודאי, הא בקידושי ספק

"על מנת שאראך מאתים זוז", הרי זו מקודשת, ויראה לה -- תנא : לא נתכונה אלא לראות משלו

ואם הראה לה על השלחן, אינה מקודשת -- { פשיטא! <לא! צריכא דאף על גב דנקט דמי בעיסקא

משנה : "על מנת שיש לי בית כור עפר" - הרי זו מקודשת, ויש לו ; "על מנת שיש לי במקום פלוני" - אם יש לו באותו מקום, מקודשת,

מחברת קידושין - ג

ואם לאו, אינה מקודשת; "על מנת שאראך בית כור עפר" - הרי זו מקודשת, ויראנה. ואם הראה בבקעה, אינה מקודשת

גמרא: {וניחוש שמא יש לו!! ~ועוד, תניא: חיישינן שמא יש לו!
<לא קשיא - הא בקידושי ודאי, הא בקידושי ספק

{למה לי למיתנא גבי ארעא, ולמה לי למיתנא גבי זוזי?! <צריכא!
דאי אשמעינן גבי זוזי, משום דעבידי אינשי דמצנעי - אבל ארעא,
אימא: אי דאית ליה ארעא, קלא אית ליה - קמשמע לן!

"על מנת שיש לי במקום פלוני", אם יש לו באותו מקום, מקודשת,
ואם לאו, אינה מקודשת -- {פשיטא! <מהו דתימא? אמר לה: מאי
נפקא לך מינה?! אנא טרחנא ומייתינא! - קמשמע לן

"על מנת שאראך בית כור עפר", הרי זו מקודשת, ויראנה -- תאנא:
לא נתכוונה זו אלא לראות משלו

ואם הראה בבקעה, אינה מקודשת -- {פשיטא! <לא! צריכא דנקיט
בדיסתורא!

גבי הקדש תנן: (סא,א) המקדיש שדהו בשעת היובל, נותן בזרע
חומר שעורים, חמשים שקל כסף. היו נקעים עמוקים עשרה
טפחים, או סלעים גבוהים עשרה טפחים, אין נמדדין עמה. פחות
מכאן, נמדדין עמה

{והוינן בה: נהי דבהדי ארעא לא קדשו, נקדשו באפי נפשיהו! ווכי
תימא: כמה דלא הוי בית כור, לא חשיב - ורמינהו: "שדה" - מה
תלמוד לומר? לפי שנאמר: (ויקרא כז) "זרע חומר שעורים
בחמשים", אין לי אלא שהקדיש בענין הזה - מנין לרבות לתך וחצי
לתך, סאה, תרקב, וחצי תרקב, ואפילו רובע? מנין? <תלמוד לומר:
"שדה" - מכל מקום!

<אמר **מר עוקבא בר חמא**: הכא בנקעים מלאים מים עסקינן,
משום דלאו בני זריעה נינהו! ~דיקא נמי, דקתני: דומיא דסלעים
גבוהים - שמע מינה!

{אי הכי, אפילו פחות מיכן נמי! <הנהו, "נאגני דארעא" מיקרו,
"שדרא דארעא" מקרו!

גבי מכר, תנן: האומר לחבירו: "בית כור עפר אני מוכר לך", והיו
שם נקעים עמוקים עשרה טפחים, או סלעים גבוהים עשרה טפחים,

מחברת קידושין - ג

אין נמדדים עמה - פחות מכאן, נמדדים עמה. ואמר **מר עוקבא בר חמא**: אף על פי שאין מלאים מים; מאי טעמא? <אמר **רב פפא**: לפי שאין אדם רוצה שיתן את מעותיו בשדה אחת, ויראה לו כשנים וכשלושה מקומות

;הכא מאי? להקדש מדמינן לה, או למכר מדמינן לה? <מסתברא להקדש מדמינן לה, דאמר לה: אנא טרחנא וזרענא ומייתנא

משנה: ר' מאיר אומר: כל תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן, אינו תנאי, שנאמר: (במדבר לב) "ויאמר אליהם אם יעברו בני גד ובני ראובן", וכתוב: "ואם לא יעברו חלוצים". **רבי חנינא בן גמליאל** אומר: צריך הדבר לאומרו, שאלמלא כן, יש במשמע שאפילו בארץ כנען לא ינחלו

גמרא: {שפיר קאמר ליה ר' חנינא בן גמליאל לר' מאיר! <אמר לך רבי מאיר: אי סלקא דעתך לאו לתנאי כפול הוא דאתא, לכתוב: "ואם לא יעברו ... ונאחזו בתוככם" - "בארץ כנען" (סא,ב) למה לי?! - שמע מינה: לתנאי כפול הוא דאתא! %ור' חנינא בן גמליאל: אי לא כתב רחמנא "בארץ כנען", הוה אמינא: (במדבר לב) "ונאחזו בתוככם בארץ גלעד", אבל ארץ כנען, כלל לא! %ורבי מאיר: "בתוככם" - "כל היכא דאית לכו" משמע

תניא: אמר **רבי חנינא בן גמליאל**: משל למה הדבר דומה? לאדם שהיה מחלק נכסיו לבניו. אמר: "פלוגי בני יירש שדה פלונית, ופלוגי בני יירש שדה פלונית, ופלוגי בני יתן מאתים זוז ויירש שדה פלונית, ואם לא יתן, יירש עם אחיו בשאר נכסים" - מי גרם לו לירש עם אחיו בשאר נכסים? כפילו גרם לו! {והא לא דמיא משל למתניתין! התם קתני: יש במשמע שאפילו בארץ כנען לא ינחלו - אלמא כפילה, לארץ גלעד נמי מהני! והכא קתני: מי גרם לו לירש עם אחיו בשאר נכסים? כפילו גרם לו! - אלמא כפילה, לשאר נכסים הוא דקמהני! <לא קשיא - הא מקמי דנימא ליה רבי מאיר "ונאחזו" - הא לבתר דנימא ליה ר' מאיר "ונאחזו"

{בשלמא לרבי מאיר - היינו דכתיב: (בראשית ד) "אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רובץ", אלא לר' חנינא, למה לי?! <סלקא דעתך אמינא: אם תיטיב, אגרא; אם לא תיטיב, לא אגרא ולא דינא - קא משמע לן!

{בשלמא לר' מאיר - היינו דכתיב: (בראשית כד) "אז תנקה

מחברת קידושין - ג

מאלתי", אלא לרבי חנינא בן גמליאל, למה לי?! <איצטריך! - סלקא דעתך אמינא: היכא דניחא לה לדידה ולא ניחא ליה לדידהו, מייתי בעל כרחייהו - קא משמע לן!

{ "אם לא תאבה האשה" למה לי?! <איצטריך! - סלקא דעתך אמינא: היכא דניחא להו לדידהו, ולא ניחא לה לדידה, נייתי בעל כרחה - קא משמע לן!

{ בשלמא לר' מאיר, היינו דכתיב: (ויקרא כו) "אם בחקותי תלכו" (ויקרא כו) "ואם בחקותי תמאסו", אלא לר' חנינא בן גמליאל, למה לי?! <איצטריך! - סלקא דעתך אמינא: אם בחקותי תלכו, ברכה; אם בחקותי תמאסו, לא ברכה ולא קללה - קא משמע לן!

{ בשלמא לר' מאיר, היינו דכתיב: (ישעיהו א) "אם תאבו ושמעתם טוב הארץ תאכלו. ואם תמאנו ומריתם חרב תאכלו", אלא לרבי חנינא בן גמליאל, למה לי?! <איצטריך! - סלקא דעתך אמינא: אם תאבו, טובה; ואם תמאנו, לא טובה ולא רעה - קמשמע לן!

;מאי (סב,א) "חרב תאכלו"? - אמר רבא: מילחא גללניתא, נהמא דשערי אקושא, ובצלי. דאמר מר: פת פורני חריבה, במלח ובצלים, קשים לגוף כחרבות

{ בשלמא לרבי חנינא בן גמליאל, היינו דכתיב: (במדבר ה) "אם לא שכב איש אותך ואם לא שטית טומאה תחת אישך הנקי", אלא לרבי מאיר, "חנקי" מיבעי ליה! <אמר ר' תנחום: "הנקי" כתיב

{ בשלמא לר' מאיר, היינו דכתיב: "הנקי", אלא לרבי חנינא בן גמליאל, למה לי?! <איצטריך! - סלקא דעתך אמינא: "אם לא שכב איש ... הנקי", ואם שכב, לא הנקי ולא חנקי, אלא איסורא בעלמא - קמשמא לן!

{ בשלמא לרבי מאיר, היינו דכתיב: (במדבר יט) "הוא יתחטא בו ביום השלישי וביום השביעי יטהר, ואם לא יתחטא ביום השלישי וביום השביעי לא יטהר", אלא לרבי חנינא בן גמליאל, למה לי?! <איצטריך! סלקא דעתך אמינא: מצות הזאה בשלישי ובשביעי, והיכא דעבד בחד מינייהו, עבד - קמשמע לן

; "והזה הטהור על הטמא ביום השלישי וביום השביעי" - למה לי?! <איצטריך! - סלקא דעתך אמינא: "שלישי" למעוטי שני; "שביעי" למעוטי ששי - דקא ממעט בימי טהרה - אבל היכא דעבד בשלישי ובשמיני, דקא מפיש בימי טהרה, אימא: שפיר דמי! - קמשמע לן!

מחברת קידושין - ג

י; "וחטאו ביום השביעי" למה לי?! <אצטריך! - סלקא דעתך
אמינא: הני מילי לקדשים, אבל לתרומה, בחד נמי סגי - קמשמע
לן!

משנה: המקדש את האשה, ואמר: "כסבור הייתי שהיא כהנת,
והרי היא לוייה!" ; "לוייה, והרי היא כהנת!" ; "עניה, והרי היא
עשירה!" ; "עשירה, והרי היא עניה!" - הרי זו מקודשת, מפני שלא
הטעתו

האומר לאשה: "הרי את מקודשת לי לאחר שאתגייר" או "לאחר
שתתגיירי"; "לאחר שאשתחרר" או "לאחר שתשתחררי"; "לאחר
שימות בעליך" או "לאחר שתמות אחותיך"; "לאחר שיחלוץ לך
יבמידך" - אינה מקודשת. וכן האומר לחבירו: "אם ילדה אשתך
נקבה, הרי זו מקודשת לך" - אינה מקודשת. אם היתה אשת חברו
מעוברת, והוכר עוברת, דבריו קיימין, ואם ילדה נקבה, מקודשת²
גמרא: תנן התם: אין תורמין מן התלוש על המחובר, ואם תרם,
אין תרומתו תרומה

י; בעא מיניה **רבי**³ **אסי** מר' **יוחנן**: אמר: "פירות ערוגה זו תלושים
יהיו תרומה על פירות ערוגה זו מחוברים"; "פירות ערוגה זו
מחוברים יהיו תרומה על פירות ערוגה זו תלושים לכשיתלשו",
ונתלשו, מהו? <אמר ליה: כל שבידו, לאו כמחוסר מעשה דמי
{איתיביה: האומר לאשה: "הרי את מקודשת לי לאחר שאתגייר";
"לאחר שתתגיירי"; "לאחר שאשתחרר"; "לאחר שתשתחררי";
"לאחר שימות בעליך"; "לאחר שתמות אחותיך"; "לאחר שיחלוץ
ליך יבמידך" - אינה מקודשת ~ בשלמא כולהו, לאו בידו - אלא גר,
הוי בידו! <גר נמי לאו בידו, דאמר **רבי חייא בר אבא** אמר ר' **יוחנן**:
(סב, ב) גר צריך שלשה; מאי טעמא? <(ויקרא כד) "משפט" כתיב
ביה - כדין - מי יימר דמזדקקו ליה הני תלתא!

{מתקיף לה ר' **אבא בר ממל**: אלא מעתה, הנותן פרוטה לשפחתו,
ואמר: "הרי את מקודשת לי לאחר שאשתחרריך", הכי נמי דהו
קידושין! <הכי השתא - התם: מעיקרא, בהמה - השתא, דעת
אחרת

{ואלא הא דאמר ר' **אושעיא**: הנותן פרוטה לאשתו, ואמר לה:

2 כן הגרסה לפנינו, וכן במשניות, אבל ממשמעות הגמרא לא גורסים כן
3 לפנינו: רב אסי, וצ"ל רבי אסי, מפני שרב אסי היה לפני ר' יוחנן

מחברת קידושין - ג

"הרי את מקודשת לי לאחר שאגרשיך", אינה מקודשת - הכי נמי, לר' יוחנן דהו קידושין! <נהי דבידו לגרשה - בידו לקדשה?! { תפשוט דבעי **רב אושעיא**: הנותן שתי פרוטות לאשה, באחת אמר לה: "התקדשי לי היום", ובאחת אמר לה: "התקדשי לי לאחר שאגרשיך", תפשוט מינה דלא הו קידושין?! <דלמא כי היכי דתפסי קידושין השתא, תפסי נמי לאחר כן!

תניא כותיה דרבי יוחנן: אין תורמין מן התלוש על המחובר, ואם תרם, אין תרומתו תרומה; כיצד? <אמר: "פירות ערוגה זו תלושין יהיו תרומה על פירות ערוגה זו מחוברת"; "פירות ערוגה זו מחוברת יהיו תרומה על פירות ערוגה זו תלושין" - לא אמר כלום! אבל אמר: "לכשיתלשו" ונתלשו, דבריו קיימין! יתר על כן, אמר ר' **אליעזר בן יעקב**: אפילו אמר: "פירות ערוגה זו תלושין יהיו תרומה על פירות ערוגה זו מחוברת"; "פירות ערוגה זו מחוברת יהיו תרומה על פירות ערוגה זו תלושין לכשיביאו שליש ויתלשו", והביאו שליש ונתלשו, דבריו קיימין!

אמר **רבה**: לא אמר ר' אליעזר בן יעקב אלא בשחת, אבל באגם, לא! **רב יוסף** אמר: אפילו באגם!

זמאי משמע דהאי "אגם" לישנא דבוצלנא הוא? <אמר ר' **אלעזר**: דאמר קרא: (ישעיהו נח) "הלכוף כאגמון ראשו"

זכמאן אזלא הא דתניא: האומר לחברו: "אם ילדה אשתך נקבה, מקודשת לך", לא אמר כלום ~ ואמר ר' **חנינא**: לא שנו אלא שאין אשתו מעוברת, אבל אשתו מעוברת, דבריו קיימין? זכמאן? <אי כרבה, כשהוכר עוברת; אי כרב יוסף, אף על פי שלא הוכר עוברת ואיכא דאמרי: אמר **רבה**: לא אמר ר' אליעזר בן יעקב אלא בשחת דבי כיבשא, אבל בשחת דבי שקיא, לא. **רב יוסף** אמר: אפילו בשחת דבי שקיא!

זכמאן אזלא הא דתניא: האומר לחבירו: "אם ילדה אשתך נקבה, מקודשת לך", לא אמר כלום ~ ואמר **רבי חנינא**: לא שנו אלא שאין אשתו מעוברת, אבל אשתו מעוברת, דבריו קיימים? - זכמאן? <כשהוכר עוברת, ודברי הכל!

אמר **אביי**: רבי אליעזר בן יעקב, ורבי, ורבי מאיר, כולהו סבירא להו: אדם מקנה דבר שלא בא לעולם - רבי אליעזר בן יעקב הא דאמרן; רבי, דתניא: (**סג,א**) (דברים כו) "לא תסגיר עבד אל אדוניו" - **רבי** אומר: בלוקח עבד על מנת לשחררו הכתוב מדבר

מחברת קידושין - ג

היכי דמי? <אמר **רב נחמן בר יצחק**: כגון דכתב ליה: "לכשאקחד, הרי עצמך קנוי לך מעכשיו";

רבי מאיר, דתניא: האומר לאשה: "הרי את מקודשת לי לאחר שאתגייר", "לאחר שתתגיירי", "לאחר שאשתחררי", "לאחר שתשתחררי", "לאחר שימות בעליך", "לאחר שתמות אחותיך", "לאחר שיחלוץ לך יבמיד", אינה מקודשת. **רבי מאיר** אומר: מקודשת. **רבי יוחנן הסנדלר** אומר: אינה מקודשת. **רבי יהודה הנשיא** אומר: מקודשת - ומה טעם אמרו אינה מקודשת? משום איבה!

{ונחשוב נמי רבי יהודה הנשיא!! <היינו רבי, היינו ר' יהודה הנשיא!

{ונחשוב נמי רבי עקיבא, דתניא: "קונם שאני עושה לפיך", אין צריך להפר. **רבי עקיבא** אומר: יפר, שמא תעדיף עליו יתר מן הראוי לו <האיתמר עלה: אמר **רב הונא בריה דרב יהושע**: באומרת: "יקדשו ידי לעושיהם", וידים איתנהו בעולם

משנה: האומר לאשה: "הרי את מקודשת לי על מנת שאדבר עליך לשלטון ואעשה עמך כפועל" - דבר עליה לשלטון ועשה עמה כפועל, מקודשת. ואם לאו, אינה מקודשת

גמרא: אמר **ריש לקיש**: והוא שנתן לה שוה פרוטה {ובשכר, לא?! והתניא: "בשכר שהרכבתך על החמור", "שהושבתך בקרון" או "בספינה", אינה מקודשת; "בשכר שארכיבך על החמור", "שאושיבך בקרון" או "בספינה", מקודשת וְכִי תִימָא: הכא נמי, בדיהב לה שוה פרוטה - והא "בשכר" קאמר! ~ועוד תניא: "שב עמי בצוותא ואקדש לך!", "שחוק לפני", "רקוד לפני", "עשה כדימוס הזה" - שמין - אם יש בו שוה פרוטה, מקודשת, ואם לאו, אינה מקודשת. וכי תימא: הכא נמי, בדיהב לה שוה פרוטה - והא "שמין אותו" קאמר! - תיובתא דריש לקיש! <אמר לך **ריש לקיש**: האי תנא ברא סבר: אינה לשכירות אלא לבסוף, ותנא דידן סבר: ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף {ומאי דוחקיה דריש לקיש לאוקמיה למתניתין בישנה לשכירות מתחילה ועד סוף, ובדיהב לה?! <אמר **רבא**: מתניתין קשיתיה - מאי איריא דתני "על מנת"? ניתני "בשכר"! אלא שמע מינה: כל "על מנת", היכא דיהב לה הוא

מחברת קידושין - ג

משנה: "על מנת שירצה אבא" - רצה האב, מקודשת, ואם לאו, אינה מקודשת. מת האב, הרי זו מקודשת. מת הבן, מלמדין האב לומר שאינו רוצה

גמרא: מאי "על מנת שירצה אבא"? אילימא: "עד דאמר אבא" אין" - אימא מציעתא: מת האב, הרי זו מקודשת - והא לא אמר "אין" אלא (סג, ב) "על מנת שישתוק אבא" - אימא סיפא: מת הבן, מלמדין את האב לומר שאינו רוצה - אמאי?! והא שתיק!
<אלא אמר לה: "על מנת שלא ימחה אבא" {רישא בחד טעמא, ומציעתא וסיפא בחד טעמא?!> אמר ר' ינאי: אין! #אמר ריש לקיש: שמע מינה לדרבי ינאי: דחקינן ומוקמינן מתניתין בתרי טעמא, ואלביא דחד תנא, ולא מוקמינן בתרי תנאי ובחד טעמא <<רב יוסף בר אמי אמר: לעולם חד טעמא הוא, ומאי "על מנת שירצה אבא"? על מנת שלא ימחה אבא מכאן ועד שלשים יום

משנה: "קדשתי את בתי, ואיני יודע למי קידשתיה", ובא אחד ואמר: "אני קידשתיה" - נאמן; זה אמר: "אני קידשתיה", וזה אמר: "אני קידשתיה", שניהם נותנים גט. ואם רצו, אחד נותן גט ואחד כנוס

גמרא: אמר רב: נאמן ליתן גט, ואין נאמן לכנוס - נאמן ליתן גט - אין אדם חוטא ולא לו; ואין נאמן לכנוס - אימא: יצרו תוקפו
רב אסי אמר: אף נאמן לכנוס. ומודה רב אסי באומרת "נתקדשתי ואיני יודעת למי נתקדשתי", ובא אחד ואמר "קידשתיה", שאין נאמן לכנוס

{תנן: רצו, אחד נותן גט ואחד כנוס - תיובתא דרב!> אמר לך רב: שאני התם, דכיון דאיכא אחר בהדיה, אירתותי מירתת

תניא כוותיה דרב אסי: "קידשתי את בתי, ואיני יודע למי קידשתיה", ובא אחד ואמר: "קידשתיה", אף נאמן לכנוס. כנסה, ובא אחר ואמר: "אני קדשתיה", לא כל הימנו לאוסרה עליו.
האשה שאמרה: "נתקדשתי ואיני יודעת למי נתקדשתי", ובא אחד ואמר: "אני קידשתי", אין נאמן לכנוס, מפני שהיא מחפה עליו

;איבעיא להו: מהו לסקול על ידו?> רב אמר: אין סוקלין, ורב אסי אמר: סוקלין -- רב אמר: אין סוקלין - כי הימניה רחמנא לאב, לאיסורא - לקטלא לא הימניה; רב אסי אמר: סוקלין - לכולה

מחברת קידושין - ג

מילתיה הימניה רחמנא לאב

אמר **רב אסי**: ומודינא באומרת "נתקדשתי", שאין סוקלים. ואמר **רב אסי**: הני שמעתתא דידי מרפסן איגרי! - השתא: ומה במקום שאם בא לכנוס, כונס - אמרת: סוקלים - מקום שאם בא לכנוס, אין כונס - אינו דין שסוקלין?! - ולא היא - לאב, הימניה רחמנא - לדידה, לא הימנה

ורב חסדא אמר: אחד זה ואחד זה, אין סוקלין

ואזדא רב חסדא לטעמיה, דאמר רב חסדא: "בני זה בן תשע שנים ויום אחד", "בתי זו בת שלש שנים ויום אחד", נאמן לקרבן, אבל לא למכות, ולא לעונשין

תניא כוותיה דרב חסדא: "בני זה בן שלש עשרה שנה ויום אחד", "בתי זו בת שתים עשרה שנה ויום אחד", (סד, א) נאמן לנדרים, ולחרמים, ולהקדשות, ולערכים, אבל לא למכות ולעונשין

משנה: "קדשתי את בתי", "קדשתיה וגרשתיה כשהיא קטנה", והרי היא קטנה - נאמן; "קדשתיה וגרשתיה כשהיא קטנה", והרי היא גדולה - אינו נאמן. "נשבית ופדיתיה", בין שהיא קטנה בין שהיא גדולה, אינו נאמן

גמרא: זמאי שנא רישא, ומאי שנא סיפא? <רישא בדידה - סיפא לאו בדידה {ולא?! והרי בידו להשיאה לחלל, דקא פסלה מכהונה! <הא לא קשיא! **כרבי דוסתאי בן יהודה**, דאמר: בנות ישראל מקוה טהרה לחללין {והרי בידו להשיאה לממזר! <**כרבי עקיבא**, דאמר: אין קדושין תופסין בחייבי לאוין {הרי בידו להשיאה אלמנה לכהן גדול, וכר' סימאי, דתניא: ר' **סימאי** אומר: מן הכל עושה ר' עקיבא ממזר, חוץ מאלמנה לכהן גדול, שהרי אמרה תורה: (ויקרא כא) "לא יקח... ולא יחלל" - חלולים עושה, ואין עושה ממזרים <כר' **ישבב**, דאמר: בואו ונצווה על עקיבא בן יוסף! שהיה אומר: כל שאין לו ביאה בישראל, הולד ממזר {הניחא לר' ישבב, אי לטעמיה דנפשיה, שפיר! אלא אי לאפוקי מטעמא דר' סימאי קאתי, הרי בידו להשיאה לחייבי עשה!

<אמר **רב אשי**: ותסברא: רישא משום דבידו הוא?! - נהי דבידו לקדשה - בידו לגרשה?! ~ועוד: אילו אמר האי דלא ניחא בגוה, מי מצי מקדש ניהליה בעל כרחיה! ~אלא אמר **רב אשי**: רישא, רחמנא

מחברת קידושין - ג

הימניה, כרב הונא, דאמר **רב הונא** אמר **רב**: מנין לאב שנאמן לאסור את בתו מן התורה? שנאמר: (דברים כב) "את בתי נתתי לאיש הזה" - "לאיש" - אסרה; "הזה" - התירה - בנישואין הימניה רחמנא לאב - בשבוייה לא הימניה!

משנה: מי שאמר בשעת מיתתו: "יש לי בנים", נאמן; "יש לי אחים", אינו נאמן

גמרא: אלמא נאמן להתיר ואין נאמן לאסור! - נימא מתניתין דלא כר' נתן, דתניא: בשעת קידושין אמר: "יש לו בנים", בשעת מיתה אמר: "אין לו בנים"; בשעת קידושין אמר: "אין לו אחים", בשעת מיתה אמר: "יש לו אחים" - נאמן להתיר, ואין נאמן לאסור, דברי **רבי**. **ר' נתן** אומר: אף נאמן לאסור <אמר **רבא**: שאני התם, כיון דבשעת מיתה קא הדר ביה, אימא: קושטא קאמר {אמר ליה **אביי**: ולא כל דכן הוא?! - השתא: ומה התם, דקא מרע ליה לדבוריה, אמרת: "קושטא קאמר!" - מתניתין, דלא קא מרע ליה לדבוריה, לא כל שכן! <אלא אמר **אביי**: מתניתין, דלא מוחזק לן באחי, ולא מוחזק לן בבני, דאמרינן: כיון דלא מוחזק לן בבני ולא באחי, אמר "יש לי בנים" נאמן - "יש לי אחים" אינו נאמן - לאו כל כמיניה דאסר לה אכולי עלמא! - ברייתא, (**סד, ב**) דמוחזק לן באחי ולא מוחזק לן בבני, דאמרינן: מה לי לשקר?! - מאי קאמר? - למיפטרה מיבס?! - מצי אמר: "פטרנא לך בגיטא!" - רבי סבר: "מה לי לשקר?! - כי עדים דמי, ואתו עדים, עקרי חזקה; ורבי נתן סבר: "מה לי לשקר?! - כי חזקה דמי - לא אתי חזקה ועקרה חזקה לגמרי!

משנה: המקדש את בתו סתם, אין הבוגרות בכלל

מי שיש לו שתי כיתי בנות משתי נשים, ואמר: "קדשתי את בתי הגדולה, ואיני יודע אם גדולה שבגדולות, או גדולה שבקטנות, או קטנה שבגדולות שהיא גדולה מן הגדולות שבקטנות" - כולן אסורות, חוץ מן הקטנה שבקטנות, דברי **ר' מאיר**. **רבי יוסי** אומר: כולן מותרות, חוץ מן הגדולה שבגדולות

"קדשתי את בתי הקטנה, ואיני יודע אם קטנה שבקטנות, או קטנה שבגדולות, או גדולה שבקטנות שהיא קטנה מן הקטנות שבגדולות" - כולן אסורות, חוץ מן הגדולה שבגדולות, דברי **רבי מאיר**. **רבי**

מחברת קידושין - ג

יוסי אומר : כולן מותרות חוץ מן הקטנה שבקטנות

גמרא: הא קטנות בכלל - שמעת מינה : קידושין שאין מסורים לביאה הוּו קידושין! <הכא במאי עסקינן? כשאין שם אלא גדולה וקטנה! { והא "בוגרות" קתני! <מאי "בוגרות"? בוגרות דעלמא! { פשיטא! - בוגרות, מאי עבידתייהו?! <הכא במאי עסקינן? דשויתיה שליח! - מהו דתימא? כי מקבל קידושי, אדעתא דידה קא מקבל - קמשמע לן : לא שביק איניש מידי דאית ליה הנאה מיניה, ועביד מידי דלית ליה הנאה מיניה { מי לא עסקינן דאמרה ליה : "קדושיי לך" <אפילו הכי, לא שביק איניש מצוה דרמיא עליה, ועביד מצוה דלא רמיא עליה

מי שיש לו שתי כיתי בנות ... "קדשתי את בתי הגדולה ... "קדשתי את בתי הקטנה ... -- וצריכא, דאי אשמעינן קמייתא - בהך קאמר ר' מאיר, דכיון דאיכא זוטרא מינה, להך "גדולה" קרי לה! אבל בהא, אימא : מודי ליה לר' יוסי, ד"קטנה" להך קטנה דכולהו קרי לה ; ואי איתמר בהא - בהא קאמר ר' יוסי, אבל בהך, אימא : מודי ליה לר' מאיר! - צריכא!

{ למימרא דר' מאיר סבר : מחית איניש נפשיה לספיקא, ור' יוסי סבר : לא מחית איניש לספיקא?! והאיפכא שמעינן להו! דתנן : הנודר "עד הפסח", אסור עד שיגיע ; "עד שיהא פסח", אסור עד שיצא ; "עד פני פסח", **רבי מאיר** אומר : אסור עד שיגיע. **רבי יוסי** אומר : עד שיצא <אמר **רבי חנינא בר אבדימי** אמר **רב** : מוחלפת השיטה! ~והתניא : זה הכלל : כל שזמנו קבוע, ואמר "עד פני", **רבי מאיר** אומר : עד שיצא ; **רבי יוסי** אומר : עד שיגיע

אמר **אביי** : מחלוקת בשתי כיתי בנות, אבל בכת אחת, דברי הכל : גדולה ממש, קטנה ממש, אמצעית בשמה קרי לה

{ אמר ליה **רב אדא בר מתנה לאביי** : אלא מעתה, (סה,א) אמצעית שבכת שניה תשתרי?! <הכא במאי עסקינן? בשאין שם אלא גדולה וקטנה! ~והכי נמי מסתברא, דאם איתא דאיכא, ליתנייה! { ולטעמך, אמצעית שבכת ראשונה, דודאי ספיקא ואסירא ליה, מי קתני לה! <הכי השתא - התם, תנא קטנה דידה לאיסורא, והוא הדין להך דקשישא מינה - הכא, אם איתא דאיכא, ניתנייה!

{ אמר ליה **רב הונא בריה דרב יהושע לרבא** : הא פסח, דכי כת אחת דמי, ופליגי! <אמר ליה : התם, בלישנא דעלמא קמיפלגי - מר סבר : "עד פני הפסח" - עד קמי פיסחא, ומר סבר : עד דמיפני פיסחא

מחברת קידושין - ג

משנה: האומר לאשה: "קדשתיך", והיא אומרת: "לא קדשתיני", הוא אסור בקרובותיה, והיא מותרת בקרוביו; היא אומרת: "קדשתיני" והוא אומר: "לא קדשתיך", הוא מותר בקרובותיה, והיא אסורה בקרוביו; "קידשתיך", והיא אומרת "לא קידשת אלא בתי", הוא אסור בקרובות גדולה, וגדולה מותרת בקרוביו. הוא מותר בקרובות קטנה, וקטנה מותרת בקרוביו; "קדשתי את בתך", והיא אומרת: "לא קדשת אלא אותי", הוא אסור בקרובות קטנה, וקטנה מותרת בקרוביו. הוא מותר בקרובות גדולה, וגדולה אסורה בקרוביו

גמרא: האומר לאשה: "קדשתיך", והיא אומרת: "לא קדשתיני", הוא אסור בקרובותיה, והיא מותרת בקרוביו; היא אומרת: "קדשתיני" והוא אומר: "לא קדשתיך", הוא מותר בקרובותיה, והיא אסורה בקרוביו -- וצריכא, דאי אשמעינן גביה דידיה - משום דגברא לא איכפת ליה, ומיקרי אמר - אבל איהי, אימא: אי לאו דקים לה בדיבורה, לא הות אמרה, וליתסר איהו בקרובותיה - קמשמע לן

"קידשתיך", והיא אומרת "לא קידשת אלא בתי", הוא אסור בקרובות גדולה, וגדולה מותרת בקרוביו; הוא מותר בקרובות קטנה, וקטנה מותרת בקרוביו -- {הא תו למה לי?!} <איצטריך! - סלקא דעתך אמינא: מדאורייתא הימניה רחמנא לאב - מדרבנן הימנוה לדידה, ותיתסר ברתה בדיבורה - קא משמע לן

"קדשתי את בתך", והיא אומרת: "לא קדשת אלא אותי", הוא אסור בקרובות קטנה, וקטנה מותרת בקרוביו; הוא מותר בקרובות גדולה, וגדולה אסורה בקרוביו -- {הא תו למה לי?!} <איידי דתנא הא, תנא נמי הא!

איתמר: **רב** אמר: כופין, ו**שמואל** אמר: מבקשין; אהייה? אילימא ארישא - לאו כופין איכא, ולא מבקשין איכא! אלא אסיפא - בשלמא מבקשין - לחיי! אלא כופין - אמאי?! - אמר: לא ניחא לי דאיתסר בקריבה! <אלא שמעתתא אהדדי איתמר: אמר **שמואל**: מבקשין ממנו ליתן גט. אמר **רב**: אם נתן גט מעצמו, כופין אותו ליתן כתובה

איתמר נמי: אמר **רב אחא בר אדא** אמר **רב**, ואמרי לה: אמר **רב אחא בר אדא** אמר **רב המנונא** אמר **רב**: כופין ומבקשין; תרתי?!

מחברת קידושין - ג

<הכי קאמר: מבקשין ממנו ליתן גט, ואם נתן מעצמו, כופין אותו ליתן כתובה

אמר **רב יהודה**: המקדש בעד אחד, אין חוששין לקידושיו; בעו מיניה **מרב יהודה**: שניהם מודים, מאי? אין ולא, ורפיא בידיה

איתמר: אמר **רב נחמן** אמר **שמואל**: המקדש בעד אחד, אין חוששין לקידושיו, ואפילו שניהם מודים

{ איתיביה **רבא לרב נחמן**: האומר לאשה: "קדשתיך", והיא אומרת: "לא קדשתיני", הוא אסור בקרובותיה, והיא מותרת בקרוביו ~ אי דאיכא עדים, אמאי מותרת בקרוביו?! ואי דליכא עדים, אמאי אסור בקרובותיה?! - אלא לאו בעד אחד! <הכא במאי עסקינן? כגון דאמר לה: "קידשתיך בפני פלוני ופלוני", והלכו להם למדינת הים

{ איתיביה: המגרש את אשתו, ולנה עמו בפונדקי - **בית שמאי** אומרים: אינה צריכה הימנו גט שני, ו**בית הלל** אומרים: צריכה הימנו גט שני ~ היכי דמי? ^אי דאיכא עדים, מאי טעמייהו דבית שמאי?! ^ואי דליכא עדים, מאי טעמייהו דבית הלל?! - אלא לאו בעד אחד?! <וליטעמיך, אימא סיפא: ומודים בנתגרשה מן האירוסין, שאין צריכה הימנו גט שני, מפני שאין לבו גס בה ~ ואי סלקא דעתך עד אחד מהימן, מה לי מן האירוסין, מה לי מן הנשואין?! ~ אלא הכא במאי עסקינן? כגון דאיכא עדי יחוד, וליכא עדי ביאה - בית שמאי סברי: לא (**סה, ב**) אמרינן: "הן הן עדי יחוד, הן הן עדי ביאה", ובית הלל סברי: אמרינן: "הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה", ומודים ודאי בנתגרשה מן האירוסין, דלא אמרינן: "הן הן עדי יחוד, הן הן עדי ביאה", מפני שאין לבו גס בה

אמר **רב יצחק בר שמואל בר מרתא** משמיה **דרב**: המקדש בעד אחד, אין חוששין לקידושיו, ואפילו שניהם מודים

אמר **רבה בר רב הונא**: המקדש בעד אחד, **בי דינא רבה** אמרי: אין חוששין לקידושיו; מאן "בי דינא רבה"? <רב!

ואיכא דאמרי: אמר **רבה בר רב הונא** אמר **רב**: המקדש בעד אחד, **בי דינא רבה** אמרי: אין חוששין לקידושיו; מאן "בי דינא רבה"? <רבי!

{ מתיב **רב אחדבוי בר אמאי**: שנים שבאו ממדינת הים, ואשה

מחברת קידושין - ג

עמהם, וחבילה עמהם - זה אומר: "זו אשתי, וזה עבדי, וזו חבילתי", וזה אומר: "זו אשתי, וזה עבדי, וזו חבילתי", ואשה אומרת: "אלו שני עבדי, וחבילה שלי" - צריכה שני גיטין, וגובה כתובתה מן החבילה ~היכי דמי? ^אי דאית ליה סהדי להאי, ואית ליה סהדי להאי, מי מצי אמרה "אלו שני עבדי וחבילה שלי"?! - אלא לאו בעד אחד! <ותסברא: עד אחד, בהכחשה, מי מהימן?! ~אלא למישרי לעלמא, דכולי עלמא לא פליגי דשרי! והכא, הכי קאמר: צריכה שני גיטין כדי לגבות כתובתה מן החבילה! #ור' מאיר היא, דאמר: מטלטלי משתעבדי לכתובה

מאי הוי עלה? <רב כהנא אמר: אין חוששין לקידושיו <רב פפא אמר: חוששין לקדושיו {אמר ליה רב אשי לרב כהנא: מאי דעתיד?! דילפת "דבר דבר" מממון?! - אי: מה להלן, הודאת בעל דין כמאה עדים דמי - אף כאן, הודאת בעל דין כמאה עדים דמי! <אמר ליה: התם, לא קא חייב לאחריני - הכא, קא חייב לאחריני!

מר זוטרא ורב אדא סבא, בני דרב מרי בר איסור, פליגי ניכסייהו בהדי הדדי. אתו לקמיה דרב אשי. אמרו ליה: (דברים יט) "על פי שני עדים" אמר רחמנא, דאי בעי למיהדר, לא מצי הדרי בהו - ואנן לא הדרי? או דלמא, לא מקיימא מלתא אלא בסהדי? <אמר להו: לא איברו סהדי אלא לשקרי!

אמר אביי: אמר לו עד אחד: "אכלת חלב", והלה שותק, נאמן. ותנא תונא: אמר לו עד אחד: "אכלת חלב", והלה אומר: "לא אכלתי", פטור - טעמא דאמר: "לא" - הא אישתיק, מהימן

ואמר אביי: אמר לו עד אחד: "נטמאו טהרותיך", והלה שותק, נאמן. ותנא תונא: עד אחד אומר: "נטמאו", והלה אומר: "לא נטמאו", פטור - טעמא דאמר "לא" - הא אישתיק, מהימן

ואמר אביי: אמר לו עד אחד: (סו, א) "שורך נרבע", והלה שותק, נאמן. ותנא תונא: ושנעבדה בו עבירה, ושהמית על פי עד אחד, או על פי הבעלים, נאמן - והאי "על פי עד אחד", היכי דמי? ^אי דקא מודו בעלים, היינו "על פי הבעלים"! - אלא לאו דשתיק!

וצריכא, דאי אשמעינן הך קמייתא - אי לאו דקים ליה בנפשיה דעבד, חולין בעזרה לא הוה מייתי! - אבל "נטמאו טהרותיך" -

מחברת קידושין - ג

מימר אמרינן : האי דשתיק, דסבר : חזי ליה בימי טומאתו ; ואי
אשמעינן הא - משום דקא מפסיד ליה בימי טהרתו - אבל שורו
נרבע, מימר אמר : כל השוורים, לאו לגבי מזבח קיימי - צריכא!

איבעיא להו : אשתו זינתה בעד אחד, ושותק, מהו? <אמר אביי:
נאמן >> **רבא** אמר : אינו נאמן - הוי דבר שבערוה, ואין דבר
שבערוה פחות משנים

אמר **אביי** : מנא אמינא לה? דהווא סמיא דהוה מסדר מתנייתא
קמיה דמר שמואל. יומא חד, נגה ליה, ולא הוה קאתי. שדר שליחא
אבתריה. אדאזיל שליח בחדא אורחא, אתא איהו בחדא. כי אתא
שליח, אמר : אשתו זינתה. אתא לקמיה דמר **שמואל**. אמר ליה : אי
מהימן לך, זיל אפקה! ואי לא, לא תפיק! ~מאי? לאו : אי מהימן
עלך דלאו גזלנא הוא?! %**ורבא** : אי מהימן לך כבי תרי, זיל אפקה!
ואי לא, לא תפקה!

ואמר **אביי** : מנא אמינא לה? דתניא : מעשה בינאי המלך, שהלך
לכוחלית שבמדבר, וכיבש שם ששים כרכים. ובחזרתו היה שמח
שמחה גדולה. וקרא לכל חכמי ישראל. אמר להם : אבותינו היו
אוכלים מלוחים בזמן שהיו עסוקים בבנין בית המקדש - אף אנו
נאכל מלוחים, זכר לאבותינו! והעלו מלוחים על שולחנות של זהב,
ואכלו. והיה שם אחד איש לץ, לב רע ובליעל, ואלעזר בן פועירה
שמו. ויאמר אלעזר בן פועירה לינאי המלך : "ינאי המלך! לבם של
פרושים עליך!" - "ומה אעשה?" - "הקם להם בציץ שבין עיניך!" -
הקים להם בציץ שבין עיניו. היה שם זקן אחד, ויהודה בן גדידיה
שמו. ויאמר יהודה בן גדידיה לינאי המלך : "ינאי המלך! רב לך
כתר מלכות! הנח כתר כהונה לזרעו של אהרן!" שהיו אומרים : אמו
נשבת במודיעים. ויבוקש הדבר ולא נמצא. ויבדלו חכמי ישראל
בזעם. ויאמר אלעזר בן פועירה לינאי המלך : "ינאי המלך! הדיוט
שבישראל - כך הוא דינו?! ואתה מלך וכהן גדול - כך הוא דינדך?!" -
"ומה אעשה?" - "אם אתה שומע לעצתי, רומסם!" - "ותורה, מה
תהא עליה?!" - "הרי כרוכה ומונחת בקרן זוית! כל הרוצה ללמוד,
יבוא וילמוד!" #אמר **רב נחמן בר יצחק** : מיד נזרקה בו
אפיקורסות. דהוה ליה למימר : תינח תורה שבכתב - תורה שבעל
פה, מאי? #מיד : ותוצץ הרעה על ידי אלעזר בן פועירה, ויהרגו כל
חכמי ישראל, והיה העולם משתומם, עד שבא שמעון בן שטח
והחזיר את התורה ליושנה

מחברת קידושין - ג

~היכי דמי? ^אילימא דבי תרי אמרי אישתבאי, ובי תרי אמרי לא אישתבאי - מאי חזית דסמכת אהני?! סמוך אהני! - אלא בעד אחד! ~וטעמא דקא מכחשי ליה בי תרי - הא לאו הכי, מהימן!

%**ורבא**: לעולם תרי ותרי, וכדאמר **רב אחא בר רב מניומי**: בעדי הזמה - הכא נמי, בעדי הזמה ~ואיבעית אימא: כדרבי יצחק, דאמר **רבי יצחק**: שפחה הכניסו תחתיה!

אמר **רבא**: (**סו,ב**) מנא אמינא לה? דתנן: אמר ר' שמעון: מעשה במגורה של דסקים ביבנה, שהיתה עומדת בחזקת שלימה, ומדדו ונמצאת חסירה. כל טהרות שנעשו על גבה היה ר' **טרפון** מטהר ור' **עקיבא** מטמא. אמר **רבי טרפון**: מקוה זה, בחזקת שלם הוא עומד! מספק אתה בא לחסרו?! אל תחסרנו מספק! אמר **רבי עקיבא**: אדם זה, בחזקת טמא הוא עומד! מספק אתה בא לטהרו?! אל תטהרנו מספק! אמר **רבי טרפון**: משל לעומד ומקריב על גבי המזבח, ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה, שעבודתו כשירה! אמר **רבי עקיבא**: משל לעומד ומקריב על גבי המזבח, ונודע שהוא בעל מום, שעבודתו פסולה! אמר **רבי טרפון**: אתה דימיתו לבעל מום, ואני דימיתו לבן גרושה או לבן חלוצה - נראה למי דומה! אי דומה לבן גרושה ולבן חלוצה, נדוננו כבן גרושה או כבן חלוצה - אם דומה לבעל מום, נדוננו כבעל מום!

התחיל **רבי עקיבא** לדון: מקוה, פסולו ביחיד, ובעל מום, פסולו ביחיד! - ואל יוכיח בן גרושה ובן חלוצה, שפסולו בשנים! ~דבר אחר: מקוה, פסולו בגופו, בעל מום, פסולו בגופו - ואל יוכיח בן גרושה ובן חלוצה, שפסולו מאחרים! אמר ליה ר' **טרפון**: עקיבא! כל הפורש ממך, כפורש מן החיים!

~האי בעל מום, שפסולו ביחיד, היכי דמי? אי דקא מכחיש ליה, מי מהימן?! אלא דשתיק! ~ודכותיה גבי בן גרושה ובן חלוצה, דשתיק! וקתני: מקוה, פסולו ביחיד, ובעל מום, פסולו ביחיד - ואל יוכיח בן גרושה ובן חלוצה, שפסולו בשנים!

ואביי אמר: לעולם דקא מכחיש ליה! ודקאמרת "אמאי מהימן?!!" - דאמר ליה: "שלח אחוי!" - והיינו דקתני: מקוה, פסולו בגופו, ובעל מום, פסולו בגופו - ואל יוכיח בן גרושה ובן חלוצה, שפסולו מאחרים!

ובן גרושה ובן חלוצה, דעבודתו כשירה, מנלן? <אמר **רב יהודה**

מחברת קידושין - ג

אמר **שמואל**: דאמר קרא: (במדבר כה) "והיתה לו ולזרעו אחריו" - בין זרע כשר, ובין זרע פסול! << **אבנה דשמואל** אמר: מהכא: (דברים לג) "ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה" - אפילו חולין שבו תרצה! << **רבי ינאי** אמר: מהכא: (דברים כו) "ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם" - וכי תעלה על דעתך שאדם הולך אצל כהן שלא היה בימיו?! אלא זה כשר ונתחלל

יבעל מום, דעבודתו פסולה, מנלן? < אמר **רב יהודה** אמר **שמואל**: דאמר קרא: (במדבר כה) "לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום" - כשהוא שלם, ולא כשהוא חסר { והא "שלום" כתיב! < אמר **רב נחמן**: וי"ו ד"שלום" קטיעה היא

משנה: כל מקום שיש קידושין ואין עבירה, הולד הולך אחר הזכר. ואיזה זו? זו כהנת לוויה וישראלית, שנשאו לכהן לוי וישראל. וכל מקום שיש קידושין ויש עבירה, הולד הולך אחר הפגום. ואיזה זו? זו אלמנה לכהן גדול, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לממזר ולנתין. וכל מי שאין לה עליו קידושין, אבל יש לה על אחרים קידושין, הולד ממזר. ואיזה זה? זה הבא על אחת מכל העריות שבתורה. וכל מי שאין לה לא עליו ולא על אחרים קידושין, הולד כמותה. ואיזה זה? זה ולד שפחה ונכרית

גמרא: כל מקום שיש קידושין ואין עבירה, הולד הולך אחר הזכר - { אמר ליה **רבי שמעון לרבי יוחנן**: ייכללא הוא דכל מקום שיש קידושין ואין עבירה, הולד הולך אחר הזכר?! הרי (סז, א) גר שנשא ממזרת, דיש קידושין ואין עבירה, הולד הולך אחר הפגום! דתניא: גר שנשא ממזרת, הולד ממזר, דברי **רבי יוסי**! < אמר ליה: יימי סברת מתניתין ר' יוסי היא?! מתניתין ר' **יהודה** היא, דאמר: גר לא ישא ממזרת! ויש קידושין ויש עבירה, הולד הולך אחר הפגום { וניתנייה תנא?! < "כל מקום" דסיפא לאתויי! < ואיבעית אימא: לעולם רבי יוסי היא, ותנא "איזו זו" למעוטי

{ "ואיזו זו" - ותו לא?! והרי חלל שנשא בת ישראל, דיש קידושין ואין עבירה - הולד הולך אחר הזכר! < הא לא קשיא! כר' **דוסתאי בן ר' יהודה** סבירא ליה!

{ והרי ישראל שנשא חללה, דיש קידושין ואין עבירה, הולד הולך אחר הזכר! < תנא "כל מקום" דרישא לאתויי! { וניתנייה בהדיא?! < משום דלא מתני לה! - היכי ניתני?! ^ כהנת ולוויה וישראלית

מחברת קידושין - ג

וחללה, שנשאת לכהן לוי וישראל?! - וחללה לכהן מי חזיא?!

{והאיכא דרבה בר בר חנה, דאמר **רבה בר בר חנה** אמר **רבי יוחנן**: מצרי שני, שנשא מצרית ראשונה, בנה שלישי הוי! <תנא "כל מקום" דרישא לאתויי! { **ולרב דימי**, דאמר שני הוי?! <תנא "איזו זו" למעוטי

{והאיכא דכי אתא **רבין**, אמר **רבי יוחנן**: באומות, הלך אחר הזכר; נתגיירו, הלך אחר הפגום שבשניהם! <תנא "איזו זו" למעוטי

{האי מאי?! אי אמרת בשלמא, מתניתין רבי יהודה היא - "כל מקום" דרישא לאתויי ישראל שנשא חללה, ודרבה בר בר חנה; "איזו זו" למעוטי דרב דימי ורבין; (**סז, ב**) "כל מקום" דסיפא לאתויי גר שנשא ממזרת ~אלא אי אמרת רבי יוסי היא - "כל מקום" דרישא, כדאמרן; "איזו זו", כדאמרן - אלא "כל מקום" דסיפא, לאתויי מאי?! <ולטעמיד, לר' יהודה, "איזו זו" דסיפא למה לי?! ~אלא איידי דתנא רישא "איזו זו", תנא סיפא "איזו זו" - הכי נמי, איידי דתנא רישא "כל מקום", תנא נמי סיפא "כל מקום"

גופא: כי אתא **רבין**, אמר **רבי יוחנן**: באומות, הלך אחר הזכר; נתגיירו, הלך אחר הפגום שבשניהם - מאי "באומות הלך אחר הזכר"? כדתניא: מנין לאחד מן האומות שבא על הכנענית והוליד בן, שאתה רשאי לקנותו בעבד? תלמוד לומר: (ויקרא כה) "וגם מבני התושבים הגרים עמכם מהם תקנו". יכול אף הכנעני שבא על אחת⁴ מן האומות והוליד בן, שאתה רשאי לקנותו בעבד? תלמוד לומר: (ויקרא כה) "אשר הולידו בארצכם" - מן הנולדין בארצכם, ולא מן הגרים בארצכם

נתגיירו הלך אחר הפגום שבשניהם -- ; במאי? ^אילימא במצרי שנשא עמונית, מאי פגום איכא? "עמוני" ולא "עמונית"! - אלא בעמוני שנשא מצרית! ואי זכר הוי האי, שדיא אבתריה דידיה, ואם נקבה הויא, שדיא אבתרה דידה

וכל מי שאין לה עליו קידושין, אבל יש לה על אחרים קידושין, הולד ממזר. ואיזה זה? זה הבא על אחת מכל העריות שבתורה -- ; מנא הני מילי? <דאמר **רבי חייא בר אבא** אמר ר' **יוחנן**, ומטו בה משום **דרבי ינאי**, **ורב אחא בריה דרבא**, ומטו בה משום **רבי יוסי**

4 לפננו: עבד שבא על שפחה

מחברת קידושין - ג

הגלילי: אמר קרא: (דברים כד) "ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר" - לאחרים, ולא לקרובים

{מתקיף לה **רבי אבא:** ואימא: לאחר - ולא לבן!! <בן, בהדיא כתיב ביה: (דברים כג) "לא יקח איש את אשת אביו" - "אחר" למה לי? - שמע מינה: לאחרים, ולא לקרובים {ואימא: אידי ואידי לבן - הא לכתחילה, והא דיעבד!! <לכתחילה מ"אחות אשה" נפקא - ומה אחות אשה, בכרת, לא תקדש - חייבי מיתות בית דין, לא כל שכן! {ואימא: אדי ואידי באחות אשה - הא לכתחילה, הא דיעבד! <אין הכי נמי! ~אשכחן אחות אשה - שאר עריות, מנלן? <ילפינן מאחות אשה - מה אחות אשה, מיוחדת שהיא ערוה, וחייבין על זדונה כרת, ועל שגגתה חטאת, ולא תפסי בה קידושין - אף כל שהיא ערוה, וחייבין על זדונה כרת, ועל שגגתה חטאת, לא תפסי בה קידושין!

{בשלמא כולהו אתיין, אלא אשת איש ואשת אח, איכא למיפרך: מה לאחות אשה, שכן אין לה היתר במקום מצוה, תאמר באשת אח, שיש לה היתר במקום מצוה; אשת איש נמי, איכא למיפרך: מה להנך, שכן אין לה היתר בחיי אוסרן - תאמר באשת איש, שיש לה היתר בחיי אוסרן! <אלא אמר ר' יונה, ואיתימא רב הונא בריה דרב יהושע: אמר קרא: (ויקרא יח) "כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו" - הוקשו כל העריות כולם לאחות אשה - מה אחות אשה, לא תפסי בה קידושין - אף כל עריות כולם, לא תפסי בה קידושין!

{אי הכי, (סח,א) אפילו נדה נמי! אלמה אמר **אביי:** הכל מודים בבא על הנדה ועל הסוטה, שאין הולד ממזר! <אמר **חזקיה:** אמר קרא: (ויקרא טו) "ותהי נדתה עליו" אפילו בשעת נדתה, תהא בה הויה! {מכדי איכא לאקושה לנדה ואיכא לאקושה לאחות אשה, מאי חזית דמקשת להו לאחות אשה?! - אקשה לנדה!! <קולא וחומר, לחומר מקשינן!

<< **רב אחא בר יעקב** אמר: אתיא בקל וחומר מיבמה - ומה יבמה, שהיא בלאו, לא תפסי בה קידושין - חייבי מיתות וחייבי כריתות, לא כל שכן!! {אי הכי, שאר חייבי לאוין נמי!! <אמר **רב פפא:** חייבי לאוין בהדיא כתיב בהו: (דברים כא) "כי תהיין לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה" - *; וכי יש שנואה לפני המקום ואהובה לפני המקום?! *אלא "אהובה" - אהובה בנישואיה - "שנואה" - שנואה בנישואיה - וקאמר רחמנא: "כי תהיין"!

מחברת קידושין - ג

{ולר' עקיבא, דאמר: אין קידושין תופסין בחייבי לאוין, "כי תהיין" במאי מוקים?! <באלמנה לכהן גדול, וכו' סימאי, דתניא: **רבי סימאי** אומר: מן הכל היה ר' עקיבא עושה ממזר, חוץ מאלמנה לכהן גדול, שהרי אמרה תורה: (ויקרא כא) "לא יחלל" - חילולים עושה, ואין עושה ממזרות {ולר' **ישבב**, דאמר: בואו ונצווה על עקיבא בן יוסף, שהיה אומר: כל שאין לו ביאה בישראל הולד ממזר ~הניחא לר' ישבב, אי לאפוקי מדר' סימאי קאתי - שפיר! אלא אי טעמא דנפשיה קאמר, ואפילו חייבי עשה, במאי מוקים לה?! <בבעולה לכהן גדול! {ומאי שנא?! <משום דהוי ליה עשה שאין שוה בכל!

{ורבנן, אדמוקי לה בחייבי לאוין, נוקמא בחייבי עשה?! <הני חייבי עשה, במאי נינהו? ^אי שתיהן מצריות - שתיהן שנואות! ^אי אחת מצרית ואחת ישראלית - שתי נשים מעם אחד בעינן! ^אי בעולה לכהן גדול - מי כתיב "תהיין לכהן"! %ורבי עקיבא: בעל כורחך שבקיה לקרא, דהוי דחיק ומוקי אנפשיה

וכל מי שאין לה לא עליו ולא על אחרים קידושין, הולד כמותה. ואיזה זה? זה ולד שפחה ונכרית -- ;שפחה כנענית מנלן? <אמר **רב הונא**: אמר קרא: (בראשית כב) "שבו לכם פה עם החמור" - עם הדומה לחמור! ;אשכחן דלא תפסי בה קדושי - (**סח,ב**) ולדה כמותה מנלן? <דאמר קרא: (שמות כא) "האשה וילדיה תהיה לאדוניה" ;נכרית מנלן? <אמר קרא: (דברים ז) "לא תתחתן בס" ;אשכחנא דלא תפסי בה קידושי - ולדה כמותה מנלן? <אמר ר' **יוחנן** משום ר' **שמעון בן יוחי**: דאמר קרא: (דברים ז) "כי יסיר את בנך מאחרי" - בנך הבא מישראלית קרוי "בנך", ואין בנך הבא מן הנכרית קרוי "בנך", אלא "בנה". אמר **רבינא**: שמע מינה: בן בתך הבא מן הנכרי קרוי "בנך"

^נימא: קסבר רבינא: נכרי ועבד הבא על בת ישראל, הולד ממזר! <נהי דכשר לא הוי - ממזר לא הוי! - "פסול" מיקרי

;ההוא בשבעה גוים כתיב - שאר אומות מנלן? <אמר קרא: "כי יסיר את בנך" - לרבות כל המסירים ;הניחא לר' שמעון, דדריש טעמא דקרא - אלא לרבנן, מאי טעמא?! <אמר קרא: (דברים כא) "ואחר כן תבוא אליה ובעלתה והיתה לך לאשה" - מכלל דמעיקרא לא תפסי בה קידושין! ;אשכחן דלא תפסי בה קידושין - ולדה

מחברת קידושין - ג

כמותה מנלן? <אמר קרא: (דברים כא) "כי תהיין לאיש ... וילדו לוי" - כל היכא דקרינן ביה "כי תהייןנה", קרינן ביה "וילדו לוי", וכל היכא דלא קרינן ביה "כי תהייןנה", לא קרינן ביה "וילדו לוי" {אי הכי, שפחה נמי! <אין הכי נמי! {אלא "האשה וילדיה תהיה לאדוניה" למה לי?! <לכדתניא: (סט, א) האומר לשפחתו: "הרי את בת חורין, וולדך עבד", הולד כמותה, דברי ר' יוסי הגלילי. וחכמים אומרים: דבריו קיימים, משום שנאמר: "האשה וילדיה תהיה לאדוניה" ; מאי תלמודא? <אמר רבא: אדרבי יוסי הגלילי

משנה: ר' טרפון אומר: יכולין ממזרין ליטהר. כיצד? ממזר שנשא שפחה, הולד עבד. שיחררו, נמצא הבן בן חורין! **רבי אליעזר** אומר: הרי זה עבד ממזר

גמרא: ;איבעיא להו: רבי טרפון, לכתחילה קאמר, או דיעבד קאמר?

{תא שמע: אמרו לו לרבי טרפון: טיהרת את הזכרים, ולא טיהרת את הנקיבות! ~ואי אמרת לכתחילה קאמר, ממזרת נמי, תינסיב לעבדא! <עבד אין לו חייס

{תא שמע: דאושפזיכניה **דרבי שמלאי**, ממזר הוה. ואמר ליה: אי אקדמתך, טהרתינהו לבנדך! ~אי אמרת בשלמא, לכתחילה - שפיר! אלא אי אמרת דיעבד - מאי ניהו?! <דמנסיב ליה עצה, ואמר ליה: זיל, גנוב, ואיזדבן בעבד עברי! {ובשני דרי שמלאי, עבד עברי מי הוה?! והאמר מר: אין עבד עברי נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג! ~אלא לאו שמע מינה: רבי טרפון לכתחילה קאמר - שמע מינה!

אמר **רב יהודה** אמר **שמואל**: הלכה כר' טרפון

רבי אליעזר אומר: הרי זה עבד ממזר -- אמר ר' **אלעזר**: מאי טעמיה דרבי אליעזר? דאמר קרא: (דברים כג:ג) "לוי" - הלך אחר פסולו! %ורבנן: ההוא בישראל שנשא ממזרת - סלקא דעתך אמינא: (במדבר ד) "למשפחותם לבית אבותם" כתיב - אתא "לוי" אפקיה! %ורבי אליעזר: לאו אף על גב דכתב "למשפחותם לבית אבותם", אתא "לוי", אפקיה?! - הכא נמי, אף על גב דכתיב: (שמות כא) "האשה וילדיה תהיה לאדוניה", אתא "לוי" אפקיה! %ורבנן: כל ולד במעי שפחה כנענית, כולד במעי בהמה דמי